

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಮುಧೋಳ' ನಾಯಿ

ಗೀತಾ ಚನ್ನಾಳ, ಸಂಜೀವ ಚನ್ನಾಳ ಮತ್ತು ನವೀನ ಹುಣಸೀಕಟ್ಟಿ
ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ - ೫೮೭ ೧೦೧

(☎: ೦೮೩೫೪೨೨೩೫೪೩ ಮಿಂಚಂಚೆ: kvkbgk@rediffmail.com)

ನಾಯಿ ಮಾನವನಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಜೊತೆಗಾರ, ಕಾವಲುಗಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣ ಸ್ನೇಹಿತ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ, ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರದ ನೂರಾರು ತಳಿಗಳ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಧೋಳ ಬೇಟೆ ನಾಯಿ ತಳಿಯೂ ಒಂದು. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕಮಾತ್ರ ತಳಿಯಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ತಳಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕಾವಲಿಗಾಗಿ, ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಕುರಿ ಹಿಂಡಿನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಮುಧೋಳ ನಾಯಿಯ ಇತಿಹಾಸ

ಸುಮಾರು ಸಾವಿರದ ಐದನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿಗಾಗಿ ಹೂನರು, ಕುಶಾನರು, ಮಂಗೋಲಿಯನ್ನರು, ಗ್ರೀಕರು, ಪರ್ಷಿಯನ್ನರು ಮತ್ತು ಮೊಗಲರು ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ಬೇಟೆ, ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಕಾವಲಿಗಾಗಿ, ಶತ್ರುಗಳ ಚಲನವಲನ ಪತ್ತೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚುರುಕಾದ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿಯ ಈ ನಾಯಿಯನ್ನು ತಂದರೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ. ಭತ್ತಪತಿ ಶಿವಾಜಿಯ ನಂಬಿಗಸ್ಥ ಸಾಕುನಾಯಿ, ತನ್ನ ಯಜಮಾನನನ್ನು ಹುಲಿಯ ಬಾಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದು, ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದದ್ದು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಯಜಮಾನ ಸತ್ತಾಗ ತಾನೂ ಚಿತ್ತೆಗೆ ಹಾರಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ ನಾಯಿ ಈ ಮುಧೋಳ ಬೇಟೆ ನಾಯಿ. ಈ ನಾಯಿಯು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಮೆರೆದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಈ ತಳಿಯನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಪೋಷಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ.

ಮುಧೋಳ ನಾಯಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಮುಧೋಳ ಜಾತಿಯ ನಾಯಿಗಳು ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧವಾಗಿ, ತೆಳ್ಳಗೆ, ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು, ಅತ್ಯಂತ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಓಟಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ದೇಹ ರಚನೆ

ಇರುತ್ತದೆ. ತೆಳು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ತ್ರಿಕೋಣ ಆಕಾರ, ಜೋತಾಡುವ ಕಿವಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಬಲಿಷ್ಠ ಸ್ನಾಯುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಉದ್ದವಾದ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವುದು. ದೇಹವು ಶಕ್ತಿಯುತ ಸ್ನಾಯುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಎದೆಯ ಮುಂಭಾಗ ಉದ್ದ ಹಾಗೂ ಆಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎದೆಯ ಗೂಡ ಅಗಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಭಾಗ ತಿಳಿಯಾಗಿ ಇದ್ದು, ಬೆನ್ನಿನ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗ ಅಗಲವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಮುಂಗಾಲುಗಳು ನೇರ ಹಾಗೂ ಉದ್ದವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಬೆನ್ನಿನ ಎಲುಬುಗಳು ಅಗಲವಾಗಿದ್ದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪಾದಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು, ಬಾಗಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ ತಳಪಾದ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಬಾಲವು ಉದ್ದ ನೇರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದು, ತುದಿಯ ಕಡೆಗೆ ತೆಳುವಾಗುತ್ತಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲು ಚರ್ಮ ಮೃದುವಾಗಿ ಅತೀ ಸಣ್ಣ ಕೂದಲುಗಳಿಂದ ನಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಿಳಿ, ಕಪ್ಪು, ಕಂದು, ಬೂದು ಹಾಗೂ ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣಗಳ ಜಾತಿಗಳು ಕಂಡುಬರುವವು. ಹೆಣ್ಣು ೨೩

ರಿಂದ ೨೫ ಇಂಚು ಮತ್ತು ಗಂಡು ೨೬ ರಿಂದ ೨೮ ಇಂಚು ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತದೆ. ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ನಾಯಿ ೨೨ ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ನಿಂದ ೨೮ ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಇರುತ್ತದೆ.

ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಓಡಾಡುವಿಕೆ

ಈ ಜಾತಿಯ ನಾಯಿಯ “ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಿಗಿಯುವಿಕೆಯು” ಓಡುವುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹಾರುತ್ತಿರುವುದೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಮುಧೋಳ, ಜಮಖಂಡಿ ಮತ್ತು ಕೋಲ್ಲಾಪೂರ ರಾಜಮನೆತನದ ಸದಸ್ಯರು ಮುಧೋಳ ನಾಯಿ ತಳಿಯನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಪೋಷಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಜಾ ಮಾಲೋಜಿರಾವ್ ಫೋರ್ಪಡೆ, ವಿಠಲ ನಾನಾಸಾಹೇಬ ಚಂದನಶಿವ, ಬೈರವಸಿಂಗ್ ಮಹಾರಾಜ ಮೂರು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ಈ ಬೇಟೆನಾಯಿ ತಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಇನಾಮನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ರಾಜಸ್ಥಾನದಿಂದ ಕುದುರೆ ಮತ್ತು ಮುಧೋಳ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಚಿರತೆ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ವಿಜಾಪೂರದ ಆದಿಲ್‌ಶಾಹ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಇವರು ನಾಯಿ ಮರಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಮುಧೋಳಿನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಮರಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಮಾರುವುದು ಹವ್ಯಾಸ. ಸಾಂಗ್ಲಿ, ಮಿರಜ, ಗುಲಬರ್ಗಾ, ಬೆಂಗಳೂರ, ಕುಂದಾಪೂರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕೋಲ್ಲಾಪೂರ, ಸೋಲ್ಲಾಪೂರ ಊರುಗಳಿಂದ ಜನರು ಬಂದು ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ನಾಯಿಮರಿಯನ್ನು ೧,೮೦೦-೨,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಾಕಾಣಿಕೆದಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಅಪ್ಪಯ್ಯಪ್ಪ ಶಿವಪ್ಪ ಕಟ್ಟಮನಿ ೪೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಧೋಳ ಬೇಟೆನಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೂ. ೨,೦೦೦ ಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆ ಇವರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೨೫-೩೦ ನಾಯಿ ಮರಿಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ

ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಊರಿನವರು ಬಂದು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ನಾಯಿ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ನಾಯಿ ಸಾಕುವುದಕ್ಕೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ರೂ. ೫೦ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನಾಲು ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಹಾಲು, ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ ಚಿಕನ್, ಮಟನ್, ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಾಯಿ ಸೋಪು, ಶಾಂಪು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಎರಡು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಿನಾಲು ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುಂಜಾನೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಡುವೆ ಮೂರು ತಾಸು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಅಂದಾಜು ರೂ. ೫೦,೦೦೦ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ನಾಯಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆದಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅನೇಕ. ಇಲ್ಲಿ ನಾಯಿಗಳ ಉತ್ತಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಗಳು/ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳ ಕೊರತೆ, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ನಾಯಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ನಾಯಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕೊರತೆ, ಸರಕಾರದ ಅನುದಾನ ಹಾಗೂ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ.... ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಜನ ಈ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಇದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಾಳ್ಮೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಈ ವೃತ್ತಿಗೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಕೊಡುವ ಮೊದಲು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಎಚ್ಚತ್ತು, ಇದನ್ನೊಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿ, ಈಗಿನವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಮುಧೋಳ ನಾಯಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಮುಧೋಳ ನಾಯಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತಿರುವ “ಮುಧೋಳ ನಾಯಿ” ಯ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯತ್ತ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.
